

TA'LIM JARAYONIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH**Halimova.M**

Andijon davlat chet tillari instituti o'qituvchisi.

Jamoldinova Madinabonu Nozimjon qizi.

Andijon davlat chet tillari instituti talabasi.

ANNOTATSIYA darajasida isloh qilish, uning sifatini yuksak talab darajasiga ko'tarish muammolari : Ushbu maqolada muallif tomonidan ta'limni zamon talabi atroficha ko'rib chiqilgan bo'lib, yuqori malakali kadrlar tayyorlashda milliy va xorijiy tajriba keng yoritilgan. Shuningdek maqolada yuqori malakali kadrlar tayyorlashda ta'lim jarayonining sifatini belgilovchi asosiy xususiyatlar ko'rsatib berilgan hamda oliy o'quv yurtidagi sifat tizimi tushunchasini asosini ifodalovchi qoidalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim, sotsial menejment, globallashuv, boshqaruv, kordinatsiya, mutaxassis, kadrlar, oliy ta'lim, jarayon, madaniyat, koserpsiya, mehnat taqsimoti.

USE OF MODERN TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS**Halimova.M**

Teacher of the Andijan State Institute of Foreign Languages.

Jamoldinova Madinabonu Nozimjon kizi.

Student of the Andijan State Institute of Foreign Languages.

ABSTRACT : In this article, the author discusses in detail the problems of reforming education at the level of modern requirements, raising its quality to a high level of demand, the national and foreign experience in training highly qualified personnel. The rules that represent the basis of the concept of quality system in higher education are given. Five universal elements of the management system based on the principles of quality management are substantiated and analyzed to determine whether these elements are specific to any organization.coordination, specialist, human resources, higher education, process, culture,

Keywords: Education, social management, globalization, management,concept, division of labor.

KIRISH

Shiddat bilan o'zgarib borayotgan dunyoda yashay oladigan yoshlarni tayyorlash uchun asosiy vazifasini muayyan miqdordagi bilimlarni berishdan iborat deb hisoblaydigan an'anaviy ta'lim yo'sini mutlaqo yetarli emas. Chunki ilm-fan va texnika shu darajada rivojlandiki, endi odam biror fandagi eng asosiy tushunchalarni ham xotirasida saqlab qola olmaydi. Buning ustiga, tinimsiz o'zgarishlardan iborat bo'lib qolgan hayotga mustaqil qadam qo'yayotgan yoshlar ana shunday o'zgarishlarga ham intellektual, ham ma'naviy jihatdan tayyor bo'lmasa, raqobatlar kurashidan iborat dunyoda o'z o'rnini topolmasligi mumkin. Hozirgi kunda ta'lim tizimida boy tajribalar yig'ilgan. Chunonchi, ishbilarmonlik o'yinlari, kompyuterli o'qitish, individuallashtirilgan o'qitish, insonparvarlik, hamkorlik, shaxsni erkin tarbiyalash va h.zo.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Bugungi kunda xorij tajribalaridan andoza olish, ijodiy yondashgan holda amaliyotda joriy etish, zamon talabiga mos ravishda me'yoriy hujjatlar, o'quv metodik adabiyotlar, o'quv metodik majmualarni ishlab chiqish, ilg'or xorijiy tajriba asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining rahbar va mutaxassislarida zamonaviy menejment va pedagogik texnologiyalar bo'yicha sohaga oid bilim va ko'nikmalarni shakllantirish vazifalari dolzarb masalalar sirasiga kiritilmoqda. Shu bois mamlakatimizda maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish yuzasidan farmon va qarorlar qabul qilindi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017 2021 yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2016-yil 29-

dekabrdagi PQ2707-sonli, “Maktabgacha ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 2017-yil 9- sentyabrdagi PQ 3261-son qarorlari, “Maktabgacha ta’lim tizimi boshqaruvini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi 2017- yil 30-sentyabrdagi PF-5198 sonli Farmoyishi shular jumlasidandir. “Maktabgacha ta’lim konsepsiyasi”ning paydo bo’lishi maktabgacha ta’lim mazmunini yangilash, umumiy amaliyotda yangi pedagogik texnologiyalarni sinovdan o’tkazish va pedagoglar tomonidan o’qitishning yangi usullari va shakllarini o’rganish bilan bog’liq nazariy va amaliy masalalarni qizg’in muhokama qilishning boshlanishi bo’ldi. Mahalliy maktabgacha ta’limda innovatsion jarayonlarni rivojlantirish normativ va dasturiy-metodik hujjatlarda aks ettirilgan. Ushbu ishda ta’limning barcha darajalari, metodologiya xizmati, ilm-fan va amaliyotning barcha darajadagi mutaxassislar ishtirok etib, birlashtirilgan ta’lim maskani yaratildi. Maktabgacha ta’lim sohasi uzluksiz ta’lim tizimining birlamchi bo’g’ini hisoblanib, u har tomonlama sog’lom va barkamol bola shaxsini tarbiyalash va maktabga tayyorlashda g’oyat muhim ahamiyat kasb etadi. Mustaqillik yillarida Respublikada ta’lim-tarbiya tizimi va barkamol avlodni tarbiyalash davlat siyosatining asosiy ustuvor yo’nalishlari darajasiga ko’tarildi. Biroq o’tkazilgan tahlillar maktabgacha ta’lim sohasida olib borilayotgan ishlarning samarasi va natijasi yetarli darajada emasligini ko’rsatmoqda. va ishlanmalar, bolalarni maktabga tayyorlash bo’yicha zamonaviy shakl va Jumladan, MTTda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, didaktik topshiriqlar usullarni ishlab chiqilmaganligi, rivojlangan mamlakatlarning tajribasi yetarli darajada tahlil qilinmaganligi hamda ular singari ijtimoiy, shaxsiy, hissiy, nutqiy, matematik, jismoniy va ijodiy rivojlantirish, atrof muhit bilan tanishuvga yo’naltirilgan maxsus davlat ta’lim dasturlari tatbiq qilinmaganligi, faoliyat yuritayotgan pedagog kadrlarning aksariyati ijodkor emasligi, ta’lim-tarbiya sifati monitoringi yuritilmaganligi kabi faktorlarni keltirish mumkin. va tashkiliy jihatdan nazarda tutilmaganligi sababli, maktabgacha ta’lim Bundan tashqari, maktabgacha ta’lim sifati monitoringini yuritish tuzilmaviy tashkilotlaridagi ta’lim jarayonining sifati va samaradorligini baholash zamon talablariga javob bermaydi. bo’g’ini hisoblangan maktabgacha ta’limda jadal o’zgarishlar yuz bermoqda va ular Ta’lim tizimining hozirgi kundagi rivojlanish bosqichida uning birinchi quyidagilarda namoyon bo’lmoqda: maktabgacha ta’lim tashkilotlari faoliyatining huquqiy-me’yoriy asosi takomillashmoqda; maktabgacha ta’lim tashkilotlari moliyaviy-xo’jalik faoliyatining yangi turlariga o’tmoqda; nodavlat maktabgacha ta’lim tashkilotlari tarmog’i kengaymoqda; ta’limning ilg’or texnologiyalari joriy etilmoqda; xodimlarning malaka oshirish tizimi takomillashmoqda; qisqa muddatli guruhlar asosida maktabgacha ta’lim tashkilotlarining muqobil shakllari joriy etilmoqda. O’zbekistonda maktabgacha ta’lim tashkilotlari zamonaviy tizimi quyidagi jadvalda o’z aksini topgan. yoshdagi bolalarning ta’lim-tarbiyasi shaxsning rivojlanishida ijodiy va Ta’lim jarayoni bola shaxsiga yo’naltirilganligidan kelib chiqib, maktabgacha insonparvarlik tamoyillariga asoslangan holda ta’lim-tarbiyaning usul va uslublari tizimidan tashkil topgan hamkorlik pedagogikasi tamoyillariga tayanib amalga oshirilishi lozim. nazaridan bolalar quyidagi shaxsiy natijalarni qanday egallaganiga qarab so’z Maktabgacha ta’lim sifati - natija haqida bola shaxsini rivojlantirish nuqtai yuritish mumkin: tizimli tabaqalanadigan malakalilik: • til malakasi, bolaning o’z fikrlari, istaklari va niyatlarini nutq vositasida va nutqsiz vositalarda erkin ifodalashni nazarda tutadi; • ijtimoiy malaka, har bir insonga oliy qadriyat sifatida yondashishni, uning o’ziga xosliklari va manfaatlarini tushunish mahoratini, uning hissiy holatidagi o’zgarishlarni payqashni, vaziyatga qarab muloqot usullarini tanlashni o’z ichiga oladi; • intellektual malaka, o’z maqsadiga erishish uchun bolaga yangi xatti harakatlarini ijro etishga va ularni bajarishga yordam beruvchi umumiy intellektual faoliyatni shakllanganligini nazarda tutadi; turlarini egallaganligini ko’rsatadi; • jismoniy malaka, bolaning o’z yosh darajasiga mos keluvchi turli harakat harakatini boshqarish ko’nikmasida namoyon bo’ladi; ixtiyoriylik. bola tomonidan qoidalar va me’yorlarga muvofiq o’z xatti tashkil etishda yaxshi natijalarga erishgan deyish mumkin. Demak, ushbu maktabgacha ta’lim tashkiloti mashg’ulotlarini zamonaviy mahorati hamda uning ta’lim jarayoniga nisbatan yondashuvi muhim ahamiyatga Ta’lim samaradorligini oshirish, eng avvalo, tarbiyachining pedagogik

ega. Bugungi kunda tarbiyachilarning pedagogik mahorati darajasi har bir mashg'ulot hamda o'rganilayotgan mavzuning tarbiyalanuvchilarga yetkazib berish jarayoniga nisbatan ijodiy, texnologik yondashuvni taqozo etmoqda. Texnologik yondashuv negizida namoyon bo'luvchi holatlarning asosiysi – bu dars jarayonining muayyan loyiha asosida tashkil etilishi sanaladi. Maktabgacha ta'lim sifatiga ta'sir qiluvchi tashqi muhit omillariga ijtimoiy buyurtmali maqsadlardan tashqari maktabgacha ta'limga davlat me'yorlari(tablari), shuningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarga ta'lim berish uchun zarur bo'lgan tashqi resurslar (kadrlar, axborot, moddiy va hokozo) kiradi. ta'limni tashkil etish ijobiy natijalarni beradi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Xulosa o'rnida shuni qayd etish lozimki, texnologik yondashuv asosida

1. “Zamonaviy ta'lim usullari” deganda maktabgacha ta'lim tashkiloti mashg'ulotlarini o'rganish bo'yicha tarbiyalanuvchilarning oldiga qo'yilgan pedagogik muammoni mustaqil yechishga xizmat qiyadigan interfaol metodlar ko'zda tutiladi.
2. Adabiy ta'lim samaradorligiga erishishning eng maqbul yo'li – bu maktabgacha ta'lim tashkilotlarida fan mashg'ulotlarini o'qitish jarayonida
3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti mashg'ulotlari zamonaviy tashkil etilsa, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash sanaladi. tarbiyalanuvchilarda samarali muloqot va o'z fikrini to'g'ri, ravon, ifodali bayon etish hamda asosli himoya qilish ko'nikmalari rivojlanadi.
4. Ta'lim samaradorligi tarbiyachilar tomonidan zamonaviy pedagogik texnologiya nazariyasi asoslari borasidagi nazariy va amaliy bilimlarning
5. Zamonaviy usullar tarbiyalanuvchilarni faollashtiradi, ular o'zaro bahs puxta o'zlashtirilishiga bog'liq.
6. Tarbiyalanuvchilar bilan hamkorlikda mashg'ulotlar uyushtirilsa, kichik munozara asnosida kichik hikoyalarning mohiyatini teranroq anglaydilar. guruhlar tashkil etilsa, topshiriqlar alohida tarbiyalanuvchiga emas, balki kichik guruhlariga berilsa, bolalarning birgalikda faoliyat ko'rsatish zarurati va ko'nikmasi yuzaga keladi.
1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti mashg'ulotlarini zamonaviy tashkil etish metodikasiga amaliy-uslubiy jihatdan e'tibor qaratish va pedagog tarbiyachilarning kompetentsiyaviy yondashuv asosida faoliyat olib borish imkoniyatlari qamrovini kengaytirishga xizmat qilishi lozim.
2. Maktabgacha ta'lim tashkiloti mashg'ulotlarini interfaol usullarda o'qitishni tashkil etishdan oldin joylarda tarbiyachilarning innovatsion faoliyatini maqsadli va samarali tashkil etishga mo'ljallangan maxsus o'quv seminarlari o'tkazish lozim.
3. Pedagog-tarbiyachilarni maktabgacha yoshdagi bolalarni zamonaviy texnologiyalar bilan qurollantirish maqsadida “Maktabgacha ta'lim tashkiloti mashg'ulotlarini zamonaviy tashkil etish texnologiyalari” nomli metodik qo'llanma yaratish.

REFERENCES

1. Mirziyoyev Sh.M. “Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz.” - T.: O'zbekiston, 2017.
2. Abdullayeva N. Maktabgacha ta'limga variativ yondashuv asosida takomillashtirish. Ped. fan. nom... diss. –T.: 2020. – 164 b.
3. Кларин М. В. Инновационные модели обучения в зарубежных педагогических поисках. –М.: «Арена», 1994.
4. Qodirova F.R., Qodirova R.M. “Maktabgacha yoshdagi bolalarga ikkinchi tilni o'rgatish metodikasi”, O'quv-metodik qo'llanma, -T.: 2004.
5. Монахов В.М. Введение в теорию педагогических технологий. Монография, г. Волгоград «Перемена» 2006.
6. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar. Qarshi. 2000-y. 7. O'zbekiston respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar

rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablarini tasdiqlash haqida O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim vazirining buyrug'i.

8. "Ilk qadam" Maktabgacha ta'lim muassasasining Davlat o'quv dasturi. 2018- yil 18 –iyun.

//Mualliflar: I.V. Grosheva, L.G.Evstafeva, D.T.Maxmudova, SH.B.Nabixanova, S.V.Pak, G.E.Djanpeisova.- Toshkent, 2018.-59 b.

9. Qodirova F. Pedagog kadrlarga yangi pedagogik texnologiyalar haqida. //Til va adabiyot ta'limi. 2001. 4-son. 9-10-b.

10.Husanboyeva Q. Adabiy ta'lim jarayonida tarbiyalanuvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatishning ilmiy-metodik asoslari.

Ped.fan.dok. ...diss. -T.: 2004. -262 b.